

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2004-02-16

Närvarande: f.d. regeringsrådet Karl-Ingvar Rundqvist, justitierådet Torgny Håstad och regeringsrådet Göran Schäder.

Enligt en lagrådsremiss den 5 februari 2004 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (2003:264),
2. lag om ändring i lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg,
3. lag om ändring i lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Monica Ericsson.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet

Förslaget till lag om ändring i lagen om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar

1 a §

I paragrafens fjärde punkt definieras begreppet *representant* som en fysisk eller juridisk person som är etablerad i Europeiska gemenskapen och som fått fullmakt från tillverkaren att i vissa avseenden handla på dennes vägnar. Definitionen motsvarar den definition som finns i det s.k. fritidsbåtsdirektivets artikel 1 punkt 3 i. Under föredragning-

en har emellertid upplysts att detta direktiv inte bara omfattar gemenskapen utan samtliga stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, dvs. även Island, Liechtenstein och Norge. Lagrådet förordar mot denna bakgrund att uttrycket ”i Europeiska gemenskapen” i förevarande paragraf byts ut mot ”inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet”.

2 §

I paragrafens första stycke anges att tillverkare och importörer av produkter som omfattas av denna lag och är avsedda att användas i Sverige ansvarar för att de uppfyller väsentliga säkerhets- och miljökrav när de släpps ut på marknaden. Bestämmelsen bör justeras så att den får lyda: ”--- importörer av produkter, som --- i Sverige, ansvarar för att produkterna uppfyller --- när de släpps ---”.

2 a §

Paragrafen är ny. I denna anges i första stycket att tillverkaren av en produkt som omfattas av lagen eller den som enligt 2 § tredje stycket ansvarar för att en produkt uppfyller föreskrivna krav efter en omfattande förändring får överlåta ansvaret enligt lagen till en representant. I andra stycket anges att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter dels om vilka krav representanten skall uppfylla, dels om att någon annan än vad som i övrigt framgår av lagen får åta sig ansvar enligt lagen.

Att någon får åta sig ansvar innebär att han blir underkastad olika skyldigheter och sanktionsmöjligheter enligt lagen. Det betyder inte i sig att den som före åtagandet hade ansvaret blir befriad från det. Av den allmänna motiveringen (avsnitt 5.2.4) synes framgå att avsikten är att ansvaret skall övertas, dvs. att den annars ansvarige skall bli

befriad. Alldeles klart är detta emellertid inte; eventuellt är avsikten bara att någon annan av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer skall kunna ges behörighet, och därav följande eget ansvar, att lämna sådant intyg och att anbringa sådan CE-märkning som krävs för att produkten skall få släppas ut på marknaden. Vad som avses bör klargöras i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Bestämmelsen om att någon annan än den av tillverkaren utsedde representanten skall få åta sig ansvar eller överta ansvar bör lämpligen placeras i första stycket av paragrafen, så att detta kommer att innehålla de materiella grundreglerna.

Regeln i andra stycket om att regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka krav representanten skall uppfylla kompletteras lämpligen med en bestämmelse om att föreskriftsmakten omfattar även situationen, när någon annan vill åta sig/ överta ansvar enligt lagen.

En annan möjlighet är att bryta ut andra ledet i andra stycket och i ett tredje stycke ange att det som står i första och andra styckena gäller också när någon annan etc.

5 §

I denna paragrafs första stycke ges tillsynsmyndigheten rätt att ålägga tillverkaren att återkalla produkterna från marknaden, om myndigheten konstaterar att CE-märkta produkter som omfattas av lagen kan äventyra säkerheten eller hälsan för personer, egendom eller miljön eller i annat väsentligt avseende inte uppfyller ställda krav. Åläggandet kan under viss förutsättning i stället riktas mot importören eller tillverkarens representant. Tillsynsmyndigheten får helt eller delvis förbjuda att produkterna släpps ut på marknaden, tas i bruk eller brukas.

Paragrafen framstår i flera avseenden som oklar. När produkter återkallas från marknaden, har de redan släppts ut på denna. Sista meningen angående rätten att förbjuda att produkterna släpps ut på marknaden avser alltså en annan situation (vilken framstår som mer oproblematiske). Vad gäller förbudet, beträffande produkter som släppts ut på marknaden, att ta dem i bruk eller bruka dem, framstår det som ineffektivt att rikta förbudet mot tillverkaren, importören eller tillverkarens representant. Produkterna finns ju då hos en annan person, som köpt dem. Någon rätt för tillsynsmyndigheten att rikta ett förbud mot köparen att ta produkten i bruk eller att bruka den omfattas knappast av första stycket, där sista meningen synes knuten till den föregående meningen.

Tillverkarens, importörens och tillverkarens representants ansvar att återkalla produkter kan inte gärna sträcka sig längre än till att de skall vidta rimliga åtgärder för att produkterna i befintligt skick inte blir använda av ägarna. Tillverkaren etc. har inga maktmedel i förhållande till ägarna.

I den mån avvikelser från ställda krav beror på att en köpare av en produkt har förändrat eller låtit förändra den, har denne ett ansvar enligt 2 § för certifiering av den nya produkten. Det kunde övervägas att i förevarande paragraf ange att en sådan person inte får bruka en produkt som inte uppfyller föreskrivna krav, oavsett om han intygat att så är fallet. Sanktionerna måste i så fall noga övervägas.

När det gäller produkter som på grund av bristande underhåll eller olyckshändelser kommit att avvika från föreskrivna krav, kan man naturligtvis också tänka sig att tillsynsmyndigheten skulle kunna förbjuda fortsatt användning (jfr kontrollbesiktningen av motorfordon till lands). Också i sådant fall bör det emellertid klart framgå att förelägg-

gandet kan riktas till någon annan än dem som nu omnämns i första stycket.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.